

قانون اساسی
جمهوری اسلامی
ایران در اصول
متعددی از
ارزش‌هایی چون
عدالت، برابری و
مساوات نام برده،
حمایت کرده و
اجرای آن را یکی
از اساسی‌ترین
وظایف دولت و
مسئولان کشور
دانسته و خواسته
است که همه
نهادهای کشور به
رعایت این آرمان‌ها
ملتزم باشند.

و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد، با حفظ آزادی او» استوار می‌شود. در بند دوم این اصل، بر «تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل و قرار دادن وسایل کار در اختیار همه کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند، از هر راه مشروع که نه به تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروه‌های خاص منتهی شود و نه دولت را به صورت یک کارفرمای بزرگ مطلق درآورد» تأکید شده است.

از این رو، لازم است دولت جمهوری اسلامی ایران برای از بین بردن فقر و برقراری عدالت اقتصادی به قانون اساسی و راهکارهای آن توجه کند. برای محو فقر باید مشارکت در جامعه افزایش یابد. راه مبارزه با فقر صرفاً این نیست که برنامه‌ای تهیه و پولی به حساب مردم ریخته شود. راهکار اصلی مبارزه با فقر عمل کردن به تعهدات قانون اساسی است. ایجاد شغل و وظیفه دولت نیست، اما دولت موظف است که رونق اقتصادی و بسترهای ایجاد اشتغال را فراهم کند. چاره‌ای بین رفتن نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی عمل به قانون اساسی و استفاده از ظرفیت همگان است. بند ج اصل دوم، و بندهای چهار، شش، هشت، دوازده و پانزده اصل سوم حاکی از تأکید قانون اساسی بر استفاده از ظرفیت همگان و شیوه‌های مختلف آن است.

بنابراین اصل چهارم و چهارم قانون اساسی، «نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.» سیاست‌های کلی مربوط به این اصل نیز روشن‌گر اجرای این اصل مغفول مانده است.

عدالت‌مدیریتی

در قانون اساسی بر رعایت عدالت در حضور در مناصب حکومتی تأکید شده است. سلطه،

قدرت، تصرف و سرپرستی اموری اعتباری‌اند که در قالب منصب، رتبه، پست و مقام به افراد واجد شرایط اعطا می‌شود. این اعطا یا از طریق رأی و نظر مردم است، مانند مناصب ریاست جمهوری، نمایندگی مجلس شورای اسلامی یا مجالس شورای شهر و روستا، یا انتصابی است و توسط مقامات ذی صلاح صورت می‌گیرد. در هر صورت، فرد باید شرایطی را احراز کند تا واجد آن منصب شود. از جمله این شرایط داشتن عدالت و تقواست. هرکس در هر منصبی قرار بگیرد لازم است عادل و متقی باشد؛ زیرا بر جان و مال جامعه تحت قدرت خود حکومت می‌کند.

بر اساس آموزه‌های امیرالمومنین علی (ع)، منصب حکومتی امانت‌هایی است که به زمامداران و حاکمانی که صلاحیت و شایستگی دارند، اعطا می‌شود. مناصب حکومتی اماناتی الهی، اجتماعی و مردمی است. قرآن کریم همه مسئولیت‌ها را امانتی در دست انسان می‌داند. «إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ